

AMIT ÉRDEMES TUDNI
a gazdasági reklámokról

Tisztelt Fogyasztó!

A Székesfehérvári Fogyasztóvédelmi Egyesület kiadványa – folytatva a korábbi hagyományt – a fogyasztók tájékoztatását szolgálja, annak érdekében, hogy ismerjék meg a vonatkozó jogszabályi előírásokat, a tárgyalt témakörhöz tartozó jogaikat és eredményesebben tudják képviselni, és szükség esetén megvédeni érdekeiket.

Kiadványunkban a gazdasági reklámtevékenységgel kapcsolatos előírásokról adunk tájékoztatást. A reklámok – különösen a piacgazdaság viszonyai között – jelentősen befolyásolhatják életünket, vásárlási döntéseinket, ezért nem lehet a félrevezetés eszköze. A reklámoktól azt várjuk el, hogy nyújtsanak információt, legyenek figyelemfelkeltőek, a valóságot tartalmazzák.

A reklám eszközei elsősorban a kép, a hang és a szöveg. Mind gyakrabban találkozunk plakátokkal, reklámújságokkal, televíziós- és rádióreklámokkal, amelyek többsége vásárlásra, fogyasztásra, szolgáltatás igénybevételére ösztönöznek.

Az ebben való eligazodást szeretnénk elősegíteni kiadványunkkal, amely a fogyasztók, a vállalkozók, és az iskolai oktatásban résztvevők számára fontos ismereteket tartalmaz.

Németh László
Székesfehérvári Fogyasztóvédelmi Egyesület
Elnöke

Fábián László
ny.regionális igazgató

A gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII törvény mellett, több más jogszabály (rendelet) is tartalmaz előírásokat. A fogyasztói érdekek védelmének biztosítása, a fogyasztók tisztességes tájékoztatása, és a piaci verseny, az üzleti tisztesség követelményeit betartó vállalkozások védelmében.

Meghatározások:

a./ A reklám közvétevője: Aki a reklám közzétételére alkalmas eszközökkel rendelkezik és ezek segítségével a reklámot megismerhetővé teszi.

b./ **Burkolt reklám:** Semleges információ látszatát keltő tájékoztatás formájában közzétett reklám.

c./ **Dohányáru:** Bármilyen módon fogyasztásra szánt, részben vagy egészben dohányból készült termék.

d./ **Egészségügyi intézmény:** Olyan egészségügyi szerv, intézet, intézmény szolgálat vagy más szervezet, amelyet külön jogszabály egészségügyi intézménynek minősít.

e./ **Felnőtt korú:** Aki a 18. életévét betöltötte.

f./ **Fiatalkorú:** Aki a 14. életévét betöltötte, de a 18.-at még nem.

g./ **Fogyasztó:** Minden olyan természetes és jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki felé a reklám irányul.

h./ **Gazdasági reklám:** olyan tájékoztatás, amely termék, szolgáltatás, ingatlan, jog- és kötelezettség (továbbiakban áru) értékesítését vagy más módon történő igénybevételeit és a vállalkozás nevének, megjelölésének, tevékenységének népszerűsítését, továbbá áru vagy árujelző megismertetését mozdítja elő (továbbiakban reklám).

i./ **Gyermekkorú:** Aki a 14. életévét nem töltötte be.

j./ **Játék:** Olyan áru, amelyet egyértelműen játék céljára terveztek és gyártottak.

k./ **Különleges ajánlat:** Minden olyan ajánlat, amely időbeni, mennyiségi, minőségi vagy más jellegű behatároltsága miatt, vagy más okból eltér a kialakult kereskedelmi gyakorlattól. Ilyennek minősül, különösen az időszakos kiadás, vagy végkiadás, az átmeneti árengedményes, vagy időszaki vásár, továbbá a ráadásokra, az ajándékokra és a nyereményekre vonatkozó ígéret.

l./ **Megtévesztő reklám:** Minden olyan reklám, amely bármilyen módon – beleértve a megjelenítést is – megtéveszti vagy megtévesztheti azokat a személyeket, akik felé irányul, vagy akiknek a tudomására juthat, és megtévesztő jellege miatt befolyásolhatja e személyek gazdasági magatartását, vagy ebből eredően a reklámozóval azonos vagy ahhoz hasonló tevékenységet folytató más vállalkozás jogait sérti, vagy sértheti.

m./ **Az összehasonlító reklám:** Olyan reklám, amely közvetve, vagy közvetlenül felismerhetővé teszi a reklámozóval azonos, vagy ahhoz hasonló tevékenységet folytató más vállalkozást, vagy a más vállalkozás által előállított forgalmazott vagy bemutatott, a reklámban szereplő áruval azonos vagy ahhoz hasonló rendeltetésű árut.

n./ **Reklámozó:** Akinek érdekében a reklám közzétételre kerül, illetve aki a saját érdekében a reklám közzétételét megrendeli.

o./ **Reklámszolgáltató:** Aki tevékenységi körében a reklámot megalkotja, létrehozza, illetve ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt.

p./ **Sajtótermék:** Az időszaki egyes lap lapszámai, a rádió- és televízió műsor, a könyv, a röplap és az egyéb szöveges kiadvány – ide nem értve a bankjegyet és az értékpapírt – a zeneművet, grafikát, rajzot, vagy fotót tartalmazó kiadvány, a térkép, a nyilvános közlésre szánt műsoros filmszalag, videokazetta, videolemez, hangszalag és hanglemez, továbbá bármely más tájékoztatást vagy műsort tartalmazó, nyilvános közlésre szánt technikai eszköz.

r./ **Szabadtéri reklámhordozó:** Reklám közzététele céljából építményen kívül elhelyezett eszköz, kivéve az árusítás helyén elhelyezett áru elérhetőségét jelző eszközöket.

s./ **Tudatosan nem észlelhető reklám:** Olyan reklám, amelynek közzétételekor – az időtartam rövidege vagy más ok következtében – a fogyasztóra lélektani értelemben a tudatos észleléshez szükséges ingerküszöbnél kisebb erősségű látvány, hang- és egyéb hatás keltette inger hat.

t./ **Szponzorálás:** Minden olyan hozzájárulás valamely rendezvényhez, tevékenységhez, továbbá – rendezvénnyel vagy tevékenységgel összefüggésben – valamely személy számára, amelynek célja, illetve közvetlen vagy közvetett hatása valamely áru vásárlásának vagy igénybevételének ösztönzése.

A nyomtatott kiadványoknak első és hátsó címlapján is tilos az alkohol tartalmú termék, illetve dohány tartalmú termék reklámozása. A törvény az olcsó és gyors reklámozási formában megnyilvánuló röplap és szórólap címlapján történő reklámozást is tilalmazza.

A törvénynek a sajtótermékekre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásra (az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokra) is.

Csomagküldő szolgáltatókra vonatkozó előírások:

A fogyasztó részére csomagküldés útján belföldön értékesítendő árura vonatkozó reklámnak azonosítható módon tartalmaznia kell a reklámozó megnevezését, a székhelyének vagy állandó belföldi telephelyének (üzlethelyiségének) megjelölését, valamint a nyilvántartásba vételi számát.

Általános előírások:

A reklámot csak a reklámjelleg felismerhető feltüntetésével és a környezetétől elkülönítve szabad közzé tenni. Az ingatlanok időben megosztott használati jogának megszerzésére irányuló szerződésre, illetve az ilyen szerződés tárgyát képező ingatlanra vonatkozó reklámnak fel kell hívnia a figyelmet arra, hogy a külön jogszabályban meghatározott írásbeli tájékoztató az érdeklődők rendelkezésére áll, és arra, hogy az írásbeli tájékoztató hol szerezhető be.

Reklámtiltalmak és reklámkorlátozások:

A személyhez fűződő jogokat, kegyeleti jogot, valamint személyes adatok védelméhez való jogokat sértő reklámot tilos közzétenni.

Az erőszakra buzdító, a személyes, vagy közbiztonságot, környezetet, illetve természetet károsító magatartásra ösztönző reklám közzététele tilos.

A félelemérzetet keltő reklám szintén tilos.

Tilos közzétenni olyan reklámot, amely a gyermek és fiatalkorúaknak szól, és

a./ fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésüket károsíthatja,

b./ tapasztalatlanságuk és hiszékenységük kihasználásával közvetlen felszólítást tartalmaz arra, hogy a felnőtt korúakat áruvásárlásra ösztönözzék.

Tilos közzétenni olyan reklámot, amely a gyermek- és fiatalkorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődését károsíthatja, így különösen, ha a gyermek- és fiatalkorúakat veszélyes, erőszakos, továbbá szexualitást hangsúlyozó helyzetben mutatja be.

Tilos közzétenni – a szexuális árukon vagy a szexuális áruk üzletén kívül – a pornográf reklámot. A pornográf reklám minden olyan reklám, amely a nemiséget súlyosan szeméremszérvő nyíltsággal ábrázolja, különösen amelyik nemi aktust, vagy nemi szervet nyíltan ábrázol.

Tilos közzétenni – a szexuális árukon vagy a szexuális áruk üzletén kívül – a szexuális szolgáltatás reklámját. A szexuális szolgáltatás reklámjának minősül minden olyan tájékoztatás, amely közvetlenül, vagy közvetve szexuális szolgáltatás igénybevételének előmozdítására irányul.

Tilos közzétenni – a szexuális árukon vagy a szexuális áruk üzletén kívül – olyan áru reklámját, amely szexuális ingerkeltésre irányul.

Tilos közzétenni – a szexuális árukon vagy a szexuális áruk üzletén kívül – az olyan emeldíjas távközlési szolgáltatás reklámját, amely szexuális ingerkeltésre irányul.

Tilos közzétenni burkolt és tudatosan nem észlelhető reklámot.

Tilos az olyan áruk reklámozása, amelyek előállítására, vagy forgalmazására jogszabályba ütközik.

Tilos közzétenni olyan reklámot, amely tényleges szolgáltatás helyett vagy azzal arányban nem állóan adómentesség, adókedvezmény vagy más adóelőny igénybevételének ígértét tartalmazza, vagy az igénybe vehető adóelőny vonatkozásában másként félrevezető.

Tilos közzétenni olyan reklámot, amely nem tartalmazza a fogyasztási kölcsön folyósításával kapcsolatban felmerülő valamennyi költséget.

Tilos közzétenni olyan reklámot, amely külföldön szervezett szerencsejátékhoz, vagy ajándéksorsoláshoz kapcsolódik.

Tilos közzétenni megtévesztő reklámot. A reklám megtévesztő jellegének megállapításakor figyelembe kell venni, különösen a reklámban foglalt, azokat a tájékoztatásokat, amelyek

a./ az áru általános jellemzőire,

b./ az áru árára, vagy az ár megállapításának módjára, valamint a vásárlás egyéb szerződéses feltételeire,

c./ a reklámozó megítélésére, így a reklámozó jellemzőire, illetve az őt megillető jogokra, vagyonára, minősítésére, elnyert díjaira vonatkoznak.

Az áru általános jellemzőjére vonatkozó tájékoztatásnak minősül különösen az áru származási helyével, eredetével, előállításához felhasznált összetevőkkel, biztonságosságával, az egészségre gyakorolt hatásával, műszaki jellemzőivel, környezet- vagy természetkímélő jellegével, energiafelhasználásának ismérveivel kapcsolatos, továbbá a beszerezhetőségére, előállításának időpontjára, mennyiségére, az adott célra való alkalmasságára, a használatától várható eredményre, ellenőrzöttségére, tesztelésére, valamint az igénybevételéhez, szállításához, használatához, fenntartásához szükséges bármely ismeretre vonatkozó tájékoztatás.

Az összehasonlító reklám

a./ nem lehet megtévesztő,

b./ nem sértheti más vállalkozás, vagy annak cégneve, áruja, árujelzője vagy egyéb megjelölése jó hírnevét,

c./ nem vezethet összetévesztésre a reklámozó és más vállalkozás, illetve annak cégneve, áruja, árujelzője vagy egyéb megjelölése között,

d./ nem vezethet más vállalkozás, vagy annak cégneve, áruja, árujelzője vagy egyéb megjelölése jó hírnevéből adódó tisztességtelen előnyszerzésre,

e./ nem sértheti más vállalkozás áruja, illetve annak a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. Törvény 6. paragrafusában rögzített jellemzői utánzásának tilalmát.

Az összehasonlító reklám:

a./ kizárólag azonos rendeltetésű, vagy azonos szükségleteket kielégítő árukat hasonlíthat össze,

b./ tárgyilagosan köteles összehasonlítani az áruk egy vagy több lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságát,

c./ amennyiben tartalmazza az áruk árainak összehasonlítását, köteles azt tárgyilagosan bemutatni,

d./ eredet- megjelöléssel rendelkező áruknál kizárólag azonos eredet- megjelölésű árukra vonatkozhat.

Különleges ajánlatra – ideértve a különleges árajánlatot is – vonatkozó reklámot akkor lehet közzétenni, ha az egyértelműen és közérthetően jelzi, hogy a különleges ajánlat mely árura, mely időponttól és mely időpontig érvényes, vagy azt, hogy az ajánlat csak a jelzett időponttól az áru rendelkezésre állásáig érvényes.

Tilos közzétenni olyan reklámot, amely a valós választás látszatát keltve

- a./ nem létező áruval vagy vállalkozással,
- b./ forgalomban nem lévő áruval,
- c./ azonosíthatóan és felismerhetően meg nem jelölt áruval vagy vállalkozással,
- d./ nem azonos rendeltetésű áruval vagy vállalkozással való összehasonlítást tartalmaz.

Egyes áruk reklámozására vonatkozó tilalmak és korlátozások:

Tilos a fegyverek, a lőszer, a robbanóanyagok és a – külön jogszabályban meghatározott – közbiztonságra különösen veszélyes eszközök reklámozása, kivéve a szakmai célú reklámot és az eladás helyén történő reklámozást.

A vényre kiadható gyógyszerkészítmények reklámja jogellenes. A konkrét termékre történő utalás is megvalósítja a jogellenes reklámot.

Az embergyógyászati célra szánt, gyógyszerértékből is vény nélkül kiadható gyógyszerek, továbbá a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszközök reklámjának egyértelműen meg kell határozni, hogy a reklámozott termék, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, vagy gyógyhatású készítmény.

A gyógyszert az engedélyezett alkalmazási előírás, a gyógyászati segédeszközöt a használati útmutató szerint kell a reklámban bemutatni.

A monokomponensű homeopátiás készítmények reklámjában a címke szövegen szereplő információ túl egyéb nem közölhető.

A gyógyszer reklámjának tartalmaznia kell a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz rendeltetészerű alkalmazásához szükséges tájékoztatást, figyelmeztető szöveget. A rendelet meghatározza a figyelmeztető felirat pontos szövegét külön-külön a vény nélkül is kiadható, a hagyományos növényi gyógyszer, valamint a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszközök vonatkozásában.

A figyelmeztető szövegnek a teljes reklám felületének legalább 10%-át kell lefednie. A figyelmeztetésnek legalább 20%-nak kell lennie, ha a figyelmeztetést a reklám 2 vagy annál több nyelven tartalmazza. Amennyiben a reklám anyag több oldalas formában kerül kiadásra, akkor a figyelmeztető szövegnek a reklám anyag utolsó oldalán kell megjelennie.

Az állatgyógyászatban alkalmazott készítmények reklámozása megengedett.

Tilos alkohol tartalmú italt reklámozni

- a./ olyan sajtó termékben, amely alapvetően gyermek- illetve fiatalkorúakhoz szól.
- b./ sajtó termék címlapján,
- c./ színházban, vagy filmszínházban 20.00 óra előtt, illetve gyermek- vagy fiatalkorúak számára készült műsorszámot közvetlenül megelőzően, annak teljes időtartama alatt és közvetlenül azt követően,
- d./ játékokon és annak csomagolásán,
- e./ közoktatási és egészségügyi intézményben és annak bejáratától számított 200 méteres távolságon belül.

Tilos közzétenni dohányáru vagy alkohol tartalmú ital olyan reklámját, amely

- a./ gyermek- illetve fiatalkorúaknak szól,
- b./ gyermek- illetve fiatalkorút mutat be,
- c./ túlzott dohány- vagy alkohol fogyasztásra hív fel.

Tilos közzétenni dohányáru olyan reklámját, amely

a./ a dohányzást egészséges tevékenységként tünteti fel,

b./ dohányzó személyeket ábrázol,

c./ ismert film-, popzenei vagy szórakoztatóipari sztárok képeit vagy nyilatkozatait használja fel.

A reklámban a nyereményjátékban való részvételre történő utalás megvalósítja dohány, illetve alkohol tartalmú termék esetén a túlzott fogyasztásra ösztönzést. A reklám önmagában is fogyasztásra ösztönöz, a reklámban szereplő többletelem – a nyereményjátékban való részvétel lehetősége, nagyobb nyerési esély kilátásba helyezése – a túlzott fogyasztásra felhívás tilalmába ütközik dohány- illetve alkohol termék esetén.

A falon elhelyezett óriásplakátok olyan speciális reklámhordozók, amelyeknél a védett épülettől való törvényi védő távolság légvonalban is mérhető.

Tilos közzétenni dohányáru, vagy alkoholtartalmú ital olyan reklámját, amely túlzott dohány- vagy alkohol fogyasztásra hív fel, megvalósulhat oly módon is, hogy az egyébként szokásos mértékűnél nagyobb vásárlásra és rövid időn belül nagyobb mértékű fogyasztásra is ösztönöz.

A nyereményjátékkal egybekötött dohány- és alkohol reklám túlzott fogyasztásra hív fel.

A nyomtatott kiadványoknak első és hátsó címlapján is tilos az alkohol tartalmú termék, illetve dohánytermék reklámozása. A törvény az olcsó és gyors reklámozási formában megnyilvánuló röplap és szórólappal szembeni tilalmát a törvény hatálya alá tartozó reklámozást is tilalmazza.

A reklámban – a nyereményjátékban való részvétel és a fogyasztás összekapcsolásával – megvalósul az igényeknél nagyobb mennyiség vásárlására való ösztönzés, a túlzott fogyasztásra való felhívás.

Tilos közzétenni dohányáru reklámját.

A tilalom kiterjed a dohányáru közvetett reklámjára is. A dohányáru közvetett reklámja különösen az a reklám, amely

a./ a dohányáru közvetlenül nem jelöli meg, de a dohányáruval összefüggésbe hozható, bármely más megjelölés vagy árujelző használatával alkalmas a dohányáru reklámozására,

b./ a dohányáru más áruelnevezésével, megjelölésével vagy árujelzőjével mutatja be,

c./ más áru dohányáru elnevezésével, megjelölésével, vagy árujelzőjével mutatja be.

Nem minősül dohányáru reklámjának az olyan áru reklámozása, amelynek elnevezése, megjelölése vagy áru jelzője valamely dohányáruval megegyezik, ha az áru elnevezése, megnevezése vagy árujelzője egyértelműen elkülöníthető a dohányáruétól. A tilalom nem terjed ki a kizárólag dohányáru forgalmazóinak szóló szakmai célú reklámra, a dohányáru eladási helyén való bemutatására és árfeltüntetésére, továbbá azokra a sajtótermékekre, amelyeket nem az Európai Gazdasági Térség tagállamainak területén nyomtattak és adtak ki, és elsődlegesen nem az Európai Gazdasági Térség tagállamainak területén való forgalmazásra állítottak elő.

Nem nyújtható szponzorálás dohányárura vonatkozóan olyan rendezvényhez, illetve tevékenységhez, amely az Európai Gazdasági Térség több államát érinti, vagy azokban zajlik, vagy más módon határokon átnyúló hatással rendelkezik.

A dohányáru sajtótermékben és szabadtéri reklámhordozón való reklámjának tartalmaznia kell: „A dohányzás súlyosan károsítja az ön és környezete egészségét” szövegű általános figyelmeztetést, valamint a dohányáru nikotin és kátrány tartalmát közlő adatokat.

A figyelmeztetés szövegét, valamint a meghatározott adatokat a reklámnak jól olvashatóan, jól látható helyen, vízszintesen nyomtatva, a háttérből kiemelve, sajtótermékben, a sajtótermék megjelenésének nyelvén, szabadtéri reklámhordozón, magyar nyelven kell tartalmaznia. A figyelmeztetés szövegének le kell fednie a teljes reklám felületének legalább 10%-át. A lefedésnek legalább 20%-nak kell lennie, ha a figyelmeztetést a reklám két vagy kettőnél több nyelven tartalmazza.

Speciális szabályok

Élelmiszer reklámozás esetén a reklám

a/ nem vezetheti félre a fogyasztót az élelmiszer tulajdonságait – így az élelmiszer fajtáját, azonosságát, jellemzőit, összetételét, mennyiségét, eltarthatóságát, származását, vagy eredetét és előállítási, termelési módját – illetően,

b./ nem tulajdoníthat az élelmiszernek olyan hatást, vagy tulajdonságot, amelyekkel az valójában az nem rendelkezik,

c./ nem állíthatja vagy sugallhatja, hogy az élelmiszer különleges tulajdonságokkal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más, hasonló élelmiszer is rendelkezik,

d./ a természetes ásványvizekről és a különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló előírásokban foglaltak figyelembe vételével nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegségmegelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.

Étrend kiegészítők reklámozása során

tilos a termékeknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni. Jogszályellenes az étrend-kiegészítők azon reklámja, amely betegség visszafordítását, illetve kialakulásának csökkentését ígéri, amelyek a tudomány jelenlegi állása, illetve meglévő tudományos bizonyítékok hiányában nem várhatóak el (pl.: koleszterinszint-csökkentés).

Különleges táplálkozási célú élelmiszerek reklámozása során

tilos a diétás jelzőt önmagában, vagy más szavakkal összekapcsolva használni, továbbá bármely más jelölést, vagy megjelenítést alkalmazni, amely arra utal, hogy a termék különleges élelmiszernek minősül. A különleges élelmiszer reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.

Különleges táplálkozási célú élelmiszerek a testtömeg csökkentés céljára szolgáló, csökkentett energia tartalmú étrendben felhasználásra szánt élelmiszerek, csecsemők és kisgyermek számára készült feldolgozott gabonaalapú élelmiszerek és bébiételek.

A csökkentett energiatartalmú élelmiszer reklámja sem utalhat a használata révén elérhető testtömeg csökkentés mértékére, éhségérzet csökkentésre, vagy jóllakottságérzés fokozódásra.

Kozmetikumok reklámozásánál

tilos a megtévesztő jelölés, kivitelezés, és az adatok használata, valamint kifejezetten nem kozmetikai (pl.: terápiás hatás) hatásra hivatkozni. Nem használhatók jelölésként megtévesztő értelmű nevek, képek és más jelek. Megtévesztésnek minősül, ha a terméknek olyan hatást tulajdonítanak, amellyel az a tudományos ismeretek szerint nem rendelkezik, illetve azt a benyomást keltik, hogy a hatás biztonsággal elvárható. Kozmetikai termék csak a használati útmutatónak illetve címkézésnek megfelelő tartalommal reklámozható.

Árfeltüntetés a reklámban:

Amennyiben a reklámozó a termék, szolgáltatás áráról tájékoztatni kívánja a fogyasztót, úgy a fogyasztói forgalomban fizetendő árat kell feltüntetnie. (Ez az ár tartalmazza az ÁFA-t is) A reklámban tehát az ártájékoztatás nem kötelező, azonban, ha a reklámozó erről is tájékoztatja a fogyasztót, a fentiek szerint köteles eljárni.

Akciós termékek reklámjában nem elégséges az eredeti ár és a kedvezmény mértékének megjelölése, mert a ténylegesen fizetendő (akciós) árat is fel kell tüntetni.

Minden olyan reklámban, amelyben az áru eladási árát feltüntetik, fel kell tüntetni az egységárat is.

Különleges ajánlat reklámjában elegendő a fogyasztó által az ajánlat alapján fizetendő eladási árhoz tartozó egységárat feltüntetni.

Különleges ajánlati reklámok az „akció”, „árengedmény”, stb. felíratot tartalmazó árajánlatok. Ezek a reklámok fokozottabban kelthetik fel a fogyasztók érdeklődését, ezért fontos, hogy a fogyasztó már a reklám útján tájékozódhasson a leglényegesebb jellemzőkről (az ajánlat mely árura, mely időponttól és mely időpontig, vagy az ajánlat csak a jelzett időponttól az áru rendelkezésre állásáig érvényes).

Sajtótermék címlapján történő reklámozás

A katalógus vagy szórólapszerű kiadványok egyértelműen sajtóterméknek minősülnek. Az egyetlen lapból álló kétoldalas szórólapok esetében nincs különbség a címlap és a hátoldal között. Ezért az ilyen szórólapokon megjelenő alkohol reklámok egyértelműen jogellenesek.

Alkohol reklámokkal kapcsolatos tudnivalók

A vonatkozó rendelkezés szerint egészségügyi- valamint közoktatási intézmények bejáratától számított 200 méteres körzeten belül tilos alkohol tartalmú italt reklámozni.

Óriásplakátok esetében a védőtávolság légvonalban is mérhető. Nincs jelentősége annak, hogy a reklámhordozó helyétől milyen módon közelíthető meg a védett intézmény bejárata. A tilalommal védett intézmény a gyógyszertár is. A járóbeteg-szakellátást nyújtó intézmények közül kizárólag a rendelőintézeti szintű szolgáltatások minősülnek egészségügyi intézménynek.

A közoktatási intézmények közé a következők tartoznak:

- óvoda
- általános iskola
- szakiskola
- gimnázium, szakközépiskola (középiskola)
- alapfokú művészetoktatási intézmény (iskola)
- gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény
- diákotthon és kollégium

Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény: a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott óvoda, általános iskola, középiskola, speciális szakiskola, készségfejlesztő speciális szakiskola, előkészítő szakiskola, kollégium.

A közoktatás pedagógiai szakszolgálatának intézményei:

- gyógypedagógiai tanácsadó, korai fejlesztő és gondozó központ,
- tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, valamint az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság
- nevelési tanácsadó,
- logopédiai intézet,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadó,
- konduktív pedagógiai intézmény.

Pedagógiai szakmai-szolgáltató intézmények az önkormányzati és az országos pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények. (Központi műhelyek)

Dohányárak reklámozása

A dohányáru általános reklámozási tilalma nem terjed ki az eladási helyén való bemutatására és árfeltüntetésére.

Dohánytermék az üzlet jellegét, kialakítását figyelembe véve az egyéb termékektől elkülönítve, önálló polcon vagy az üzlethelyiség erre a célra elkülönített részén, vagy kizárólag dohánytermékek, illetőleg azok fogyasztásához kapcsolódó kiegészítő kellékek forgalmazására szolgáló önálló üzlethelyiségben hozható forgalomba.

A dohányáru eladási helyének az erre a célra kialakított pénztáraknál elhelyezett dohányáru tárolók minősülnek.

A kivételszabály nem vonatkozik az üzlet külső frontján, illetőleg a bevásárlóközpontok folyosóin kialakított dohányüzletek külső- felső homlokzatán elhelyezett reklámtáblára, ezek kihelyezése jogszabálysértő.

Az eladási helyeken is kizárólag olyan dohányárura vonatkozó tájékoztatói tevékenység végezhető, amely tartalmában nem lehet több mint a dohánytermék bemutatása, vagy árának feltüntetése.

A dohányáru bemutatása tartalmában a dohánytermék legfontosabb tulajdonságainak ismertetésére terjedhet ki. (a termék minőségére, összetételére, kátrány- és nikotintartalmára, szénmonoxid tartalmára márkanévre vonatkozó tájékoztatás)

A dohányáru márkanévének alkalmazása nem minősül dohányáru bemutatásának, az kifejezetten csak a dohányáru reklámozásának minősül, amely tilalom alá esik.

A dohánytermék vásárlásához kötött nyereményakciós felhívások gazdasági reklámnak minősülnek. A dobozbelsőben elhelyezett felhívások tehát gazdasági reklámok, hiszen a tájékoztatás dohánytermékre vonatkozik, termékvásárlással egybekötött nyereményjátékot hirdet, amely objektíve hatással van a termék ismertségére és értékesítésére. Ezek a reklámok jogellenesek.

A dohányárukat népszerűsítő direkt marketing levelek megítélése azonos a termékdobozokban megvalósított reklámozással.

Jogszabálysértő az a dohányreklámozási forma is, amikor a reklámozó a termékét a dohánytermék megnevezésével ellátott „márkázott” termékkel csomagolja össze, vagy a fogyasztónak a vásárlást követően azt ajándékként adják át, illetve egyéb promóciós tevékenység keretében a vásárlók több „nem márkázott” termék közül választhatják ki az ajándékot.

Az is ebbe a körbe tartozik, amikor a dohányterméket nem feltétlenül dohányzáshoz kapcsolódó egyéb eszközökkel csomagolják össze, hanem bármilyen más terméket (pl. töltőtoll stb.) adnak többnyire a dohánytermékkel egybecsomagolva.

A dohányáruk interneten történő reklámozása jogellenes.

Szövetkezetek tiltott hirdetései

Tagokat nyilvános felhívás útján gyűjteni tilos, kivéve a szövetkezeti hitelintézetet.

A szövetkezeti hitelintézet kivételével a szövetkezetek azon hirdetései minősülnek jogsértőnek amelyek

- a szövetkezet tagjainak nyilvános felhívás útján történő toborzását,
- a tagi kölcsön igénybevételének lehetőségét,
- a tagi kölcsön feltételeit,
- a tagi kölcsön feltételeinek változását,
- a kölcsön után a tagnak fizetett kamat (hozam) mértékét,
- a szövetkezet eredményéből való tagi részesedésre vonatkozó hozamígéretet

jelenítik meg.

A szövetkezetek tevékenységüket egyéb tekintetben népszerűsíthetik.

Szexuális áruk és szolgáltatások reklámozása

Pornográf reklám tilalma

Tilos közzétenni – a szexuális árukon vagy szexuális áruk üzletén kívül – a pornográf reklámot.

Pornográf reklám: Minden olyan reklám, amely a nemiséget súlyosan, szeméremsértő nyíltsággal ábrázolja, különösen amelyik a nemi aktust vagy a nemi szervet nyíltan ábrázol.

Szexuális áru: Bármely birtokba vehető, forgalomképes olyan dolog, amelynek elsődleges célja a szexuális ingerkeltés, különösen amelyik nemi aktust, vagy egyéb szexuális cselekményt nyíltan ábrázol, illetve az emberi testet, testrészt szexuális ingerkeltésre alkalmas módon, vagy szexuális ingerkeltés céljából ábrázol. Ideértve – rendeltetése szerint – a szexuális ingerkeltésre szolgáló, nemi aktus vagy egyéb szexuális cselekmény során alkalmazható eszközt is, a fogamzásgátlás céljából alkalmazható eszköz kivételével.

Fentiek alapján tehát tiltott minden olyan reklám, amely a nemiséget súlyosan, szeméremsértő nyíltsággal ábrázolja, azaz pornográfnek minősül, kivéve, ha az magán a szexuális árun illetve ha a szexuális áruk üzletén belül jelenik meg.

Szexuális szolgáltatás reklámtilalma

Tilos közzétenni – a szexuális árukon vagy a szexuális áruk üzletén kívül – a szexuális szolgáltatás reklámját.

Szexuális szolgáltatás reklámjának minősül minden olyan tájékoztatás, amely közvetlenül, vagy közvetve szexuális szolgáltatás igénybevételenek előmozdítására irányul.

Szexuális szolgáltatás: A prostituált olyan, a szolgáltatást igénybevevővel való testi érintkezést is igénylő tevékenysége, amely a szolgáltatást igénybevevő szexuális vágyának felkeltésére, illetve annak kielégítésére irányul.

Prostituált az a személy, aki anyagi ellenszolgáltatásért, szexuális szolgáltatást nyújt, függetlenül az ellenszolgáltatás nyújtásának időpontjától, illetve attól hogy az ellenszolgáltatás a szexuális szolgáltatás igénybevevőjétől, vagy – a szolgáltatásra tekintettel – más személytől származik.

Szexuális ingerkeltésre irányuló áru reklámtilalma

Tilos közzétenni – a szexuális árukon vagy a szexuális áruk üzletén kívül – az olyan áru reklámját, amely szexuális ingerkeltésre irányul (vibrátor reklám). Ugyanez a tilalom vonatkozik az emeldíjas távközlési szolgáltatás reklámjára is.

Fogyasztási kölcsön reklámozása

Az olyan reklámot, amely nem tartalmazza a fogyasztási kölcsön folyósításával kapcsolatban felmerülő valamennyi költséget, tilos közzétenni. Ebből következik, hogy jogszabálysértő az a reklám, amelyben a reklám útján népszerűsített termékek megvásárlásához – már a reklámban magában is – fogyasztási kölcsön igénybevételenek lehetőségét ajánlják fel, de a felkínált fogyasztói kölcsön folyósítása során felmerülő költségek, költségnemenkénti (pl. kamatköltségek) mértéke, vagy a költségek arányosított mértéke, vagyis a teljes hiteldíj mutató nem kerül feltüntetésre.

A hitelintézet fiatalkorúak körében betételhelyezésre, hitelfelvételre vagy egyéb pénzügyi szolgáltatás igénybevételeire felhívó hirdetési tevékenységet csak nyilvános módon, legalább két országos napilap útján folytathat.

Szöveketi hitelintézet az ilyen hirdetést legalább két napilap útján folytathatja, amelyikből az egyik országos napilap.

A hirdetésben egyértelműen szerepelnie kell a betét, illetve a hitelintézet által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír jogszabályban előírt módon számított egy évre vonatkozó kamata, illetve hozama mértékének.

A pénzügyi intézmény hirdetésében sorsolást – nyereménybetétet kivéve – nem reklámozhat.

Biztosítási hirdetések

Biztosító, biztosításközvetítő vagy biztosítási szaktanácsadó fiatalkorúak körében biztosításkötésre felhívó hirdetési tevékenységet kizárólag nyilvánosan folytathat, továbbá, nem küldhet ügyfelének közvetlen postai úton reklámanyagot, ha ezt az ügyfél írásbeli rendelkezéssel kizárta.

Szerencsejáték hirdetések

Szerencsejátékban – a nem folyamatosan szervezett sorsolós játék kivételével – 18 éven aluli személyek nem vehetnek részt, valamint a szerencsejátékokhoz kapcsolódó reklám- és propagandatevékenység nem szólíthat fel 18 éven aluliakat szerencsejátékban való részvételre.

A szerencsejátékhoz kapcsolódó reklám nem tehető közzé olyan sajtótermékben, amely alapvetően gyermek-, illetve fiatalkorúakhoz szól. Tilos közzétenni olyan reklámot, amely külföldön szervezett szerencsejátékhoz, vagy ajándéksorsoláshoz kapcsolódik.

Új személygépkocsik reklámozása

A gyártó, illetve a forgalmazó köteles gondoskodni arról, hogy az általa gyártott, illetve forgalmazott személygépkocsi-típussal (típusváltozattal, kivittel) kapcsolatos írott reklámanyag tartalmazza az adott típus (típusváltozat, kivitel) hivatalos üzemanyag-fogyasztási és hivatalos széndioxid kibocsátási adatait.

A hivatalos üzemanyag-fogyasztási és széndioxid kibocsátási adatoknak az írott reklámanyagban történő megjelenítésével kapcsolatos minimális követelmények a következők:

a./ legyen könnyen olvasható, és ne legyen kevésbé feltűnő mind az írott reklámanyag által közölt fő információkat tartalmazó rész,

b./ legyen könnyen érthető még egyszerű rátekintésre is,

c./ tartalmazza a hivatalos üzemanyag-fogyasztási és széndioxid kibocsátási adatokat, minden az írott reklámanyagban található személygépkocsi típusra (típusváltozatra, kivitelre) vagy azokat csoportba foglalva.

A hivatalos üzemanyag-fogyasztási és széndioxid kibocsátási adatokat nem kell megadni:

a./ gyártmány írott vagy elektronikus reklámanyagban, illetve elektronikus reklámanyagban, illetve elektronikus adathordozón történő reklámozás esetén,

b./ több személygépkocsi típus (típusváltozat, kivitel) írott vagy elektronikus reklámanyagban, illetve elektronikus adathordozón történő reklámozása esetén, ha az írott vagy elektronikus reklámanyag, illetve elektronikus adathordozó a személygépkocsi típusra (típusváltozatra, kivitelre) vonatkozó műszaki adatot nem tartalmaz.

Írott reklámanyag minden a személygépkocsi gyártója, forgalmazója által készített vagy készített nyomtatott tájékoztatás, amely új személygépkocsi reklámozását, megismertetését, értékesítését szolgálja, így különösen a műszaki útmutató, tájékoztató füzet, nyomtatott sajtóban közzétett hirdetés és plakát.

A hivatalos üzemanyag-fogyasztási és széndioxid kibocsátási adatokat nem kell feltüntetni olyan esetekben, amikor a reklámanyag a személygépkocsi típusra (típusváltozatra, kivitelre) vonatkozó műszaki adatot nem tartalmaz.

A személygépkocsik műszaki adatait el kell különíteni a gépjármű felszereltségére vonatkozó adatoktól (pl.: elektronikus ablakemelő, szervó kormány, ABS, stb.)

Műszaki adat viszont a motor teljesítményére, hajtó anyagára, hengerűrtartalmára vonatkozó információ.

A gyártmány a gépjármű (gyártó) kereskedelmi megnevezése (pl.: Fiat).

Fogalmak

a./ Egy járműtípusban tartoznak azok a járművek, amelyek legalább a következő lényeges jellemzők tekintetében nem különböznek egymástól: gyártó, a gyártó típusjelölése, lényeges szerkezeti és konstrukciós jellemzők (alváz, fenékrész, meghajtómotor fajtája).

b./ Ugyanazon típusváltozatba soroljuk be azokat az egy típusba tartozó járműveket, amelyek legalább a következő lényeges jellemzők tekintetében nem különböznek egymástól: felépítmény fajtája (pl.: lépcsőshátú limuzin, ferde hátú limuzin, kupé, kombi) hajtómotor (hengerek száma, teljesítmény max. 30%, hengerűrtartalom max.20%), hajtott és kormányzott tengelyek (számuk, elrendezésük, kapcsolatuk).

c./ A kivitel fogalma olyan járműveket takar egy típusváltozaton belül, amelyek az alábbi paraméterekben megegyeznek: műszakilag megengedett össztömeg terhelt állapotban, hengerűrtartalom, névleges teljesítmény, sebességváltó típus és a fokozatok száma, ülések száma.

Interneten történő reklámozás

Az új személygépkocsira vonatkozó elektronikus reklámanyagnak továbbá az új személygépkocsi reklámozását, megismerését, értékesítését szolgáló elektronikus adathordozónak tartalmaznia kell a következő tájékoztatást.

Az új személygépkocsi fajlagos üzemanyag-fogyasztási és széndioxid kibocsátási adatai megtalálhatóak az üzemanyag gazdaságossági ismertetőben, amely ingyenesen hozzáférhető minden eladási helyen és a nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságon, vagy tartalmazzon arra vonatkozó tájékoztatást, hogy az új személygépkocsi fajlagos üzemanyag-fogyasztási és széndioxid kibocsátási adatai megtalálhatóak a közlekedési hatóság internet honlapján, és tartalmazzon internet hivatkozást (linket) amelyen keresztül közvetlenül elérhetők a hivatkozott adatok.

Ha az elektronikus reklámanyag vagy elektronikus adathordozó meghatározott új személygépkocsi típusra vonatkozik, tartalmaznia kell legalább a kombinált ciklus szerinti hivatalos üzemanyag-fogyasztási és hivatalos fajlagos széndioxid kibocsátási adatot.

Az előzőekben említett reklámanyagban és elektronikus adathordozón lévő tájékoztatás megadható képi vagy szóbeli formában. A képi megjelenítés egyszerű rátekintéssel is közérthető legyen és legalább annyira feltűnőnek kell lennie, mint az adott személygépkocsi típus egyéb műszaki adataira vonatkozó tájékoztatás.

Biztosítani kell, hogy az elektronikus reklámanyag megtekintője az információt automatikusan megkapja, amint számára a reklám hozzáférhetővé válik.

A széndioxid kibocsátási adatok megtalálhatóak a http://www.kff.hu/kozerdekuinfo/CO2_2006.html honlapon

Elektronikus reklámanyagnak minősül az új személygépkocsit értékesítő gazdálkodó szervezetek jogi ellenőrzése alatt álló, továbbá az új személygépkocsik bemutatását szolgáló kereskedelmi vásárok internetes oldalain megjelenő szöveg és kép is, amely az új személygépkocsi reklámozását, megismertetését, értékesítését szolgálja.

Nem tartozik az elektronikus reklámanyagok körébe a nyilvános rádió és televízióadás.

Veszélyes készítmények reklámozása

Veszélyes anyagok, illetve veszélyes készítmények csak abban az esetben reklámozhatóak, ha a reklám tartalmazza a reklámozott termék veszélyességi osztályának egyértelmű megjelölését.

Tilos a forgalomba hozandó veszélyes anyagot, illetve veszélyes készítményt nem veszélyesként reklámozni, illetőleg olyan kifejezést, megjelölést használni, amely a veszély nem megfelelő értékelését eredményezheti.

A csomagküldés útján történő értékesítés esetén a termékre vonatkozó reklámhordozónak és a termék leírásának egyértelműen utalnia kell a megrendelhető termék veszélyességére.

A biocid termékek reklámozása

A biocid termékre vonatkozó reklám szövegében a reklám egészen belül jól megkülönböztethető módon szerepelnie kell a következő mondatoknak.

A biocidokat biztonságosan alkalmazza!

Használat előtt mindig olvassa el a feliratot (címkét) és a használati utasítást.

A biocid szó a reklámozott terméktípus pontos leírásával helyettesíthető (pl.: faanyagvédőszer, fertőtlenítőszer, nyálkásodásgátló termék, felületi biocid).

A biocid termékre vonatkozó reklám nem tüntetheti fel a terméket megtévesztő módon, annak emberre, az állatokra vagy a környezetre gyakorolt hatását illetően.

Az ilyen termék reklámja nem tartalmazhatja:

- kevésbé kockázatos biocid termék
- nem mérgező
- ártalmatlan
- vagy ezek jelentésével megegyező vagy hasonló következtetések levonására vonatkozó jelzéseket.

Temetkezési szolgáltatások reklámozása

Tilos temetkezési szolgáltatásra utaló reklám és hirdetőtábla elhelyezése az egészségügyi intézmény területén, épületének falán, kerítésén és irodájában.

A temetkezési szolgáltatók névsorát és telephelyének címét, telefonszámát, a teljes körű szolgáltatásra utaló megjegyzést, a szolgáltató kérelmére az egyes szolgáltatók megkülönböztetés nélkül abc sorrendben az intézmény információs irodájában tájékoztató jelleggel el lehet helyezni.

Egészségügyi intézmény: egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel rendelkező személy, illetőleg intézmény (rendelőintézeti járóbeteg-ellátást, fekvőbeteg szakellátást nyújtó szolgáltató, az állami mentőszolgálat, a véréllátó szolgálat állami szervezetei, az egészségügyi hatóság olyan intézményei, amelyek egészségügyi szolgáltatást nyújtanak).

A temető területén – az erre a célra kijelölt hely kivételével – tilos temetkezési szolgáltatásra utaló reklám és hirdetőtábla elhelyezése.

A temetőn kívüli, temetésre szolgáló helyen – különösen templomokban, templomkertben, történelmi kertben, urnacsarnok házában – a temetkezési szolgáltatásra utaló reklám a meghatározott feltételekkel, erre a célra megfelelő hely kijelölése nélkül elhelyezhető.

Meghatározott feltételek a temetkezési szolgáltatásról szóló reklámban csak a szolgáltató neve, elérhetőségének módja és időtartama, lógója, valamint a temetkezés szó tüntethető fel.

Nem tartozik a jogellenes reklámok körébe például az a reklám, amely a sírkő faragást, vagy kizárólag koporsókészítést hirdet, vagy a készített áruk katalógusáról tájékoztat.

Reklám-felügyeleti eljárás

A fogyasztóvédelmi hatóság látja el a gazdasági reklámtevékenységre, továbbá tiltott szponzorálásra vonatkozó rendelkezések betartásának ellenőrzését, ezen belül lefolytatja az e rendelkezések miatti eljárásokat.

A reklám-felügyeleti eljárás kérelemre, vagy hivatalból indul.

Reklám-felügyeleti eljárás megindítását az kérheti, akinek a gazdasági reklámtevékenységre vagy a tiltott szponzorálásra vonatkozó rendelkezés megsértése jogát, jogos érdekeit sérti, vagy jogi helyzetét érinti. Ha a sérelmet szenvedett fogyasztó személye nem állapítható meg, illetve, ha az igények érvényesítése a sérelmet szenvedett fogyasztók számára tekintettel nem lenne célravezető az eljárás megindítására a fogyasztók érdekvédelmét ellátó közigazgatási szervek és társadalmi szervezetek is jogosultak.

A fogyasztók érdekvédelmét ellátó társadalmi szervezeteket a reklám-felügyeleti eljárásokban területükön az ügyfél jogállása illeti meg.

A reklám-felügyeleti eljárás a gazdasági reklámtevékenységre vonatkozó rendelkezéseket megsértő reklám közzétételét, illetve a tiltott szponzorálást megvalósító rendezvény vagy tevékenység befejeztét követő egy éven túl nem indítható meg. Ha az érdekelt fél személyhez fűződő jogainak megsértéséről egy éven túl szerzett tudomást az eljárás megindítására nyitvaálló határidő megállapítására a Magyar Köztársaság polgári törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 326. paragrafus 2. bekezdésében foglalt rendelkezést kell megfelelően alkalmazni.

A tiltott szponzorálás miatti reklám-felügyeleti eljárást ügyfélként kezdeményezni jogosultak az egészségvédelemmel összefüggő feladatokat ellátó közigazgatási szervek és a nemdohányzók védelmét ellátó társadalmi szervezetek is.

Ha az eljáró szerv az eljárás során megállapítja a reklám jogsértő voltát vagy a tiltott szponzorálást elrendelheti

a./ a jogsértő állapot megszüntetését,

b./ megtilthatja a jogsértő magatartás további folytatását.

Az eljáró szerv határozatával bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a jogsértést elkövette. A bírság többszörös jogsértés esetén halmozottan is kiszabható.

Az eljáró szerv a még nyilvánosságra nem hozott reklám közzétételét megtiltja, ha megállapítja, hogy a reklám – közzététele esetén – a gazdasági reklámtevékenységre vonatkozó rendelkezésbe ütközne.

Az eljáró szerv a jogsértés megszüntetése érdekében határozathozatal helyett hatósági szerződést köthet azzal az ügyféllel, aki vállalja, hogy felhagy a jogsértő magatartással, és magatartását a hatósági szerződésben meghatározott módon hozza összhangba a reklámozásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel.

A fogyasztóvédelmi hatóság első fokú döntését a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilváníthatja a közegészségügyi, környezet- vagy természetvédelmi okokból.

Az eljáró szerv a reklám-felügyeleti eljárásban hozott jogerős határozatát közzéteszi, amennyiben

a./ határozatában egymillió forint vagy azt meghaladó összegű bírságot szabott ki,

b./ a határozat meghozatalára a jogsértő magatartás ismételt tanúsítása miatt került sor, vagy

c./ a jogsértő állapot megszüntetését elrendelő, illetve a jogsértő magatartás további folytatását, megtiltó határozatát speciális eljárás keretében hozta.

Nem szabályozott esetekben az eljáró szerv jogerős határozatát közzéteheti.

A Békéltető Testület eljárása

Évek óta működnek a békéltető testületek, mint bíróságon kívüli vitarendezés legelterjedtebb fórumai. Céljuk, hogy gyors hatékonyabb és egyszerűbb megoldást találjanak a fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti vitás ügyben. A békéltető testület a megyei gazdasági kamara mellett működő független szervezet. E testület segít egyezséget találni konkrét fogyasztói vitákban.

A békéltető testület hatásköre szinte minden, a fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti vitára kiterjed.

A békéltető testület eljárása a fogyasztó kérelmére indul. A békéltetés ingyenes eljárás, a fogyasztói kérésre bevont szakértő költségeit azonban meg kell fizetni. Az eljárás csak akkor kezdeményezhető, ha a fogyasztó már megkísérelte közvetlenül rendezni a panaszügyet az érintett vállalkozással.

A **kérelmet** írásban annak a testületnek az elnökéhez kell benyújtani, amelynek illetékességi területén lakunk, de akár ott is beadhatjuk ahol várhatóan huzamosabb ideig tartózkodunk majd. A békéltető testület a megyeszékhelyen található.

A benyújtandó kérelemnek tartalmaznia kell a fogyasztó nevét, lakó- vagy tartózkodási helyét, a panasszal érintett gazdálkodó szervezet nevét, székhelyét, a panasz rövid leírását, az azt alátámasztó tényeket, illetve azok bizonyítékait. A fogyasztónak írásban nyilatkoznia kell arról is, hogy már megpróbálta közvetlenül a szolgáltatóval rendezni az ügyet. A kérelemhez mindenképpen csatolni kell az okiratot vagy annak másolatát, amelynek tartalmára a fogyasztó bizonyítékként hivatkozik. Így különösen fontos lehet az adott vállalkozás írásbeli nyilatkozata a panasz elutasításáról (ilyen lehet az ügyfélszolgálat elutasító nyilatkozata). A kérelem bármikor visszavonható, de csak akkor módosítható, ha ehhez az eljáró tanács elnöke és a másik fél is hozzájárult.

A békéltető testület tanácsának egyik tagját, az eljárást megindító fogyasztó, másik tagját pedig az érintett vállalkozó jelöli ki a testületi tagok listájáról. Az így kijelölt két tag választ-hatja ki az eljáró tanács elnökét. Ha a felek bármelyike a megadott határidőn belül nem él a jelölés lehetőségével, vagy a két kijelölt testületi tag a kijelölésüktől számított 3 napon belül nem egyezik meg a harmadik tag személyében, az eljáró tanács hiányzó tagját a testület elnöke jelöli ki. Utóbbi külön ügyel arra, hogy legalább egy tag a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó társadalmi szervezetek által kijelölt, egy másik tag pedig a kamara által jelölt testületi tagok közül kerüljön ki.

Ha a felek az ügy eldöntését egyszerűnek tartják, akár egyetlen testületi tag személyében is megállapodhatnak: ebben az esetben utóbbi egyedül is jogosult az eljárás lefolytatására. Ebben az esetben azonban, csak olyan személy jelölhető ki, aki jogi végzettséggel rendelkezik, és a megelőző 3 évben nem állt az őt jelölő kamarával, illetve fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó társadalmi szervezettel, vagy ezek tagjával munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban.

Esély a megállapodásra

Az eljárás során a tanács elnöke egyezséget kísérel meg létrehozni a felek között. Ennek sikertelensége esetén folytatja az eljárást, melynek végén minden esetben döntést hoz. A tanács döntése „csak” ajánlás, ha a panasszal érintett vállalkozás az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem fogadja el. A döntés azonban kötelezést tartalmazó határozat akkor, ha a bepanaszolt a békéltető testület döntését nyilatkozatában kötelezőként ismerte el magára nézve az eljárás kezdetekor vagy akár a határozat kihirdetésekor. Összességben a határozatnak így nincs kötelező ereje, de egy esetleges későbbi bírósági eljárásban jelentős bizonyítékként szolgálhat.

Ha a meghallgatáson bármelyik fél nem jelenik meg, a tanács ennek ellenére lefolytathatja az eljárást, és a rendelkezésre álló adatok alapján hozhat határozatot. A tanácsnak lehetősége van szakértő kirendelésére is. Az eljárás esetleges költségét az a fél viseli, akinek terhére a tanács az ügyet eldöntötte. A tanács határozata nem érinti a fogyasztóknak azt a jogát, hogy igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A békéltető testületet működtető kamara és a területileg illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőség ellenőrzi a tanács kötelező határozatának végrehajtását, illetve azt, hogy mennyiben járnak el a felek az ajánlásban foglaltaknak megfelelően. Ha a vállalkozás a tanács ajánlásának nem tesz eleget, a kamara, illetve a fogyasztóvédelmi hatóság - a fogyasztó nevének megjelölése nélkül- jogosult a vizsgált panaszt az eljárás eredményét nyilvánosságra hozni. Ha viszont a vállalkozás a tanács kötelező határozatát vagy a határozattal jóváhagyott egyezséget a teljesítési határidőn belül nem hajtja végre, a fogyasztó kérheti a bíróságtól a tanács határozatának végrehajtási záradékkal történő ellátását is.

A békéltető testületi eljárás menetrendje a következő: a testület elnöke a kérelem beérkezésétől számított 30 napon belül köteles kitérni a felek számára a meghallgatási időpontot. A tanácsnak a megkezdést követő 60 napon belül be kell fejeznie az eljárást (utóbbi határidő indokolt esetben legfeljebb 30 nappal hosszabbítható). A békéltető testületnek legfőbb erénye az egyszerű és közvetlen eljárás, amellyel a magát kiszolgáltatottnak érző laikus fogyasztó helyzetét és igényét megértve, annak számára is érthető és átlátható módon tudják segíteni őt jogainak érvényesítésében. E fórum ugyanakkor mindvégig pártatlanul tevékenykedik, s a szembenálló felek közötti méltányos és elfogadható egyezséget keresi. Munkájuk eredménye az is, ha éppen azért nem kerül sor bírósági eljárásra, mert elmagyarázzák az ügyfélnek, ha jogait illetően téved, vagy túlzott igényeket támaszt.

A fogyasztói jogérvényesítés fórumai:

1./ Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Regionális Fogyasztóvédelmi Hatóság

Székesfehérvár

Piac tér 12-14.

Tel.: 22/501-751 501-626

Fax: 22/501-627

e-mail: fogyved_kdf_szekesfehervar@nfh.hu

2./ Fejér Megyei Békéltető Testület

Székesfehérvár

Hosszúsétatér 4-6.

Telefon: 22-510-310.

3./ Székesfehérvári Fogyasztóvédelmi Egyesület Regionális Hatósági ügyfélszolgálati Iroda

Székesfehérvár

Csanádi tér 1-2.

Telefon: 22-327-652

e-mail: szfvfogyved.hu@freemail.hu

4./ Városi Bíróságok

Ha a vállalkozó nem, vagy nem megfelelően intézte a fogyasztó igényét, kifogását, panaszát, a fogyasztó igényét érvényesítheti:

- panasz eljárás keretében,
- békéltető testület útján,
- bírósági peres eljárásban, illetve
- egyéb módon (pl. közérdekű kereset kapcsán indított perben).

Szükségesnek tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy a jogérvényesítés elsődleges módja a panasz eljárás, amelynek keretében kell megkísérelnie érdekeinek érvényesítését. Ha ez nem vezet eredményre, akkor a jogérvényesítés egyéb eszközeivel élhet. Mindenekelőtt az érintett vállalkozónál (kereskedő, szolgáltató), ahol a terméket vásárolta, illetve a szolgáltatást igénybe vette a panasz, kifogás szóbeli bejelentésével, illetve a települési önkormányzat jegyzője által hitelesített, sorszámozott oldalú vásárlók könyvébe történő bejegyzéssel, amelyet az üzletben jól látható és könnyen hozzáférhető helyen kell elhelyezni.

A szóban előterjesztett panaszt lehetőleg azonnal orvosolni kell.

A vásárlók könyvébe bejegyzett panaszokat az üzlet vezetőjének (vállalkozónak) érdemben kell megvizsgálnia és annak eredményéről a panaszost írásban köteles tájékoztatni.

Ha eredménytelenül kísérelte meg ügyét rendezni panasszal élhet a fogyasztó a

- területileg illetékes fogyasztóvédelmi hatóságon,
- a területi (megyei) békéltető testületnél,
- a fogyasztóvédelmi egyesület regionális hatósági ügyfélszolgálati irodájában.

Az adás - vételi szerződéssel, vállalkozási szerződéssel kapcsolatos jogvita rendezésének utolsó fázisa (ha más módon nem orvosolható) a bírósági eljárás. A fogyasztó igényei érvényesítése érdekében keresetindítás útján polgári peres eljárást kezdeményezhet az illetékes bíróságnál.

Felelős Kiadó:

Székesfehérvári Fogyasztóvédelmi Egyesület

Németh László elnök

Készült a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság és a Székesfehérvári Megyei Jogú Város Önkormányzatának támogatásával.

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítást, a kiadvány bővített változata kiadásának jogait is. A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes kiadvány, sem annak egy részre semmiféle formában (fotókópia, mikrofilm, internet vagy más hordozó) nem sokszorosítható.